

ІННОВАЦІЙНИЙ ЗАНЕПАД ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Носик О.М.

доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.е.н.

Національний фармацевтичний університет, м Харків

Проголошений декілька років тому в Україні курс на формування інвестиційно-інноваційного типу розвитку національної економіки не знаходить свого практичного втілення. Навпаки, у теперішній час замість інноваційного розвитку економіка України характеризується значним падінням інноваційної активності підприємств, відсутністю стимулів до інвестицій та інновацій, нерозвиненістю інноваційного підприємництва, гальмуванням формування національної інноваційної системи тощо.

На нашу думку, однією з головних причин цього є неузгодженість, а у певному сенсі і суперечливість інноваційної і соціальної політики держави: по-перше, інноваційна політика не ураховує необхідності формування, ефективного використання і відтворення людського капіталу інноваційного розвитку як пріоритетного ресурсу інновацій; по-друге, соціальна політика не спрямована на створення ефективного соціального середовища інноваційної діяльності, використовує традиційні інструменти без урахування курсу на інновації, не спирається і не орієнтована на соціальні інновації, не має за мету розширене відтворення людського капіталу інноваційного розвитку.

На сьогодні найважливішим завданням економічної науки є доведення необхідності та обґрунтування напрямів і заходів соціально-інноваційного розвитку економіки України, який спирається на людський капітал інновацій, охоплює не тільки науково-технічні, а і соціальні чинники інноваційного розвитку: соціальні і соціально-орієнтовані інвестиції і інновації, соціальне підприємництво, соціальні послуги, інститути відтворення людського капіталу (зокрема інститути соціального захисту), інфраструктуру відтворення людського капіталу, соціальну відповідальність та ін.

Формування соціально-інноваційної моделі національної економіки, з одного боку, обумовлює інноваційні процеси у соціальній сфері, а з іншого боку, спирається на соціальні інновації.

По-перше, соціально-економічному розвитку, який характеризується не тільки відновленням та зростанням його рівня, а і змінами та перетвореннями, притаманна інноваційна складова. По-друге, важливим етапом соціалізації певного об'єкту, суб'єкту, процесу є інноваційний етап як кардинальна зміна соціального середовища його функціонування та розвитку. По-третє, соціальне середовище інноваційної діяльності повинно бути сприятливим для інновацій. Отже, важливим напрямом формування соціально-інноваційної моделі є інноватизація соціального середовища інноваційної діяльності як процес здійснення соціальних інновацій.

Соціально-інноваційна модель розвитку національної економіки забезпечує сполучення техніко-технологічних, економічних, соціальних умов і чинників інноваційної діяльності, їх оптимальне використання у інтеграційному інноваційному процесі та досягнення на цій основі позитивного синергетичного ефекту інновацій у різних сферах суспільства. Перехід від інноваційної до соціально-інноваційної моделі є найважливішою умовою подолання інноваційної дисфункції економіки України, забезпечення економічного зростання. Головними теоретичними засадами цієї моделі є соціальна визначеність і спрямованість інноваційного процесу, соціальна орієнтованість його факторів і результатів, інноватизація як радикальна зміна соціального середовища інноваційної діяльності, взаємообумовленість соціального-економічного і інноваційного розвитку, провідна роль людського капіталу у забезпеченні соціально-економічного розвитку на інноваційній основі.

Таким чином, досконала соціально-інноваційна модель стане панацеєю у інноваційному занепаду економіки України.